

Raport

Raport został sporządzony na mocy zobowiązania przez Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 roku (nr RM-001-14-13) Ministra Spraw Wewnętrznych do przygotowania w trybie pilnym raportu obejmującego opis przebiegu oraz analizę:

- procesów decyzyjnych dotyczących memorandum zawartego pomiędzy EuRoPol Gaz S.A. a Gazprom Export;
- przepływu informacji pomiędzy organami państwowymi oraz podmiotami gospodarczymi, w których Skarb Państwa posiada – bezpośrednio albo pośrednio – udziały.

W celu sporządzenia raportu Minister Spraw Wewnętrznych zwrócił się z prośbą do Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz – za pośrednictwem Ministerstwa Skarbu Państwa – do spółek Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Gaz-System S.A. i EuRoPol Gaz S.A. (za pośrednictwem PGNiG S.A.) o przekazanie wszystkich dokumentów posiadanych w przedmiotowej sprawie. Prowadzone czynności obejmowały również przegląd dzienników korespondencji klauzulowanej. Ponadto zwrócono się z prośbą o udzielenie informacji do zainteresowanych osób oraz z częścią z nich przeprowadzono rozmowy wyjaśniające. W trakcie prac nad raportem korzystano również z materiałów o charakterze niejawnym (tak w myśl Ustawy o ochronie informacji niejawnych, jak i będących tajemnicą przedsiębiorstwa), które ze względu na charakter raportu nie zostały omówione, jednak potwierdzały one informacje zebrane w trybie opisanym wyżej i zawarte w materiałach nieklauzulowanych.

Raport został podzielony na cztery części: (I) opis przebiegu wydarzeń związanych z podpisaniem memorandum między EuRoPol Gaz S.A. a Gazprom Export w dniu 4 kwietnia 2013 roku – w formie kalendarium; (II) analiza procesów decyzyjnych w przedmiotowej sprawie; (III) analiza przepływu informacji w przedmiotowej sprawie; (IV) wnioski..

I. Kalendarium wydarzeń

19.10.2012 Pierwszy raz strona rosyjska zasygnalizowała Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu S.A. (dalej PGNiG) intencję podpisania Memorandum of Understanding dotyczącego przygotowania studium wykonalności gazociągu Kobryń (Białoruś) – Wielkie Kapuszczyce (Słowacja) przez terytorium Polski (dalej MoU). Propozycja współpracy nad projektem MoU została przekazana w rozmowie telefonicznej, zaś sam projekt MoU został przesłany drogą elektroniczną. Nastąpiło to w końcowym etapie negocjacji między PGNiG i OOO Gazprom Export (dalej Gazprom Export) dotyczących zmiany warunków cenowych Kontraktu Jamalskiego (zawarcie aneksu nr 40). Proces negocjacyjny ze strony polskiej zmierzał do obniżenia cen gazu oraz zawarcia innej korzystniejszej formuły cenowej i był konsekwencją wytoczenia przez PGNiG

procesu przeciw Gazpromowi przed Sądem Arbitrażowym w Sztokholmie.

**20.10.2012-
5.11.2012** PGNiG poinformowało o inicjatywie rosyjskiej w sprawie MoU Ministerstwo Skarbu Państwa (dalej MSP). MSP kategorycznie odrzuciło połączenie podpisania MoU z zawarciem aneksu cenowego w Kontrakcie Jamalskim. Strona polska stała na stanowisku, że w świetle obowiązującego prawa jedynym podmiotem mogącym prowadzić zasadne rozmowy w sprawie ewentualnej inwestycji w gazową infrastrukturę przesyłową w Polsce jest spółka Gaz-System S.A. (dalej Gaz-System), będąca operatorem systemu przesyłowego. Takie stanowisko zostało przekazane stronie rosyjskiej, co poskutkowało skierowaniem przez Gazprom Export propozycji podpisania MoU do Gaz-Systemu. Jednocześnie MSP komunikowało spółkom zależnym, że z uwagi na oddziaływanie projektu gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszczyce na relacje międzynarodowe wymaga ono uzgodnień na szczeblu rządowym. Istniała świadomość, że Gazprom Export może chcieć wykorzystać medialnie i politycznie fakt podpisania MoU z polską spółką Skarbu Państwa. Zwracał bowiem uwagę fakt, iż Rosjanie nalegają na podpisanie MoU, jednocześnie podkreślając, że miałyby ono charakter niewiążący (w sensie jakichkolwiek zobowiązań inwestycyjnych).

31.10.2012 Minister Skarbu Państwa (dalej Minister SP) wydał zgodę na podpisanie aneksu nr 40 do Kontraktu Jamalskiego, mając świadomość rozłączenia podpisania MoU od zawarcia aneksu nr 40 do Kontraktu Jamalskiego.

5.11.2012 Dzień podpisania aneksu do Kontraktu Jamalskiego. Prezes Gazprom Export nadal domagał się podpisania MoU z jedną ze spółek – Gaz-System, PGNiG lub EuRoPol Gaz S.A. (dalej EuRoPol Gaz). Jednak Gaz-System i PGNiG zdecydowanie stały na stanowisku, że w dniu 5 listopada 2012 roku nie jest możliwe podpisanie proponowanego przez Gazprom Export MoU.

Ostatecznie przedstawiciele Gazpromu zgodzili się na rozwiązanie, w którym kwestia ewentualnej realizacji łącznika Kobryń-Wielkie Kapuszczyce będzie przedmiotem analizy ze strony EuRoPol Gazu oraz zostanie omówiona w toku kontaktów roboczych z przedstawicielami Gaz-Systemu. Przygotowanie założeń techniczno-ekonomicznych projektu zostało zalecane zarządowi spółki EuRoPol Gaz w uchwale Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu podpisanej również 5 listopada 2012 roku (w skład Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu wchodzi przedstawiciele PGNiG i Gazprom Export, w tym prezes Gazprom Export i

prezes PGNiG, dzięki czemu możliwe było przeprowadzenie posiedzenia Rady Nadzorczej w trakcie negocjacji aneksu do Kontraktu Jamalskiego). Takie rozwiązanie zostało zaakceptowane przez Ministra SP. Wymieniona uchwała zawierała również zapis zalecający Zarządowi EuRoPol Gazu przygotowanie projektów memorandumów wraz ze wskazaniem potencjalnych partnerów, w tym Gaz-Systemu, do wspólnego projektu budowy gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszczyce. Z wyżej wskazaną uchwałą zapoznał się (na drodze nieformalnej) Radca Ministra Skarbu Państwa, jednak nie przekazał jej Ministrowi SP.

**6.11.2012-
12.03.2013** W związku z faktem, iż przekazane dla sporządzenia raportu informacje od spółki EuRoPol Gaz są objęte tajemnicą przedsiębiorstwa nie jest możliwe publiczne zaprezentowanie kolejnych kroków podejmowanych przez EuRoPol Gaz, które ostatecznie doprowadziły do podpisania MoU z Gazprom Exportem w dniu 4 kwietnia 2013 roku. W oparciu o informacje powzięte przez Ministra Spraw Wewnętrznych można stwierdzić, że w połowie grudnia 2012 roku poza formalnym obiegiem dokumentów MSP zostało przekazane przez PGNiG „Studium analizy techniczno-ekonomicznej budowy gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszczyce o mocy docelowej 15 mld m³ rocznie” i od tego momentu aż do 27 marca 2013 roku – zgodnie z zapisami dzienników korespondencji resortu Skarbu Państwa – żadne informacje dotyczące prac EuRoPol Gazu nad tym projektem nie były przekazywane na rzecz MSP.

Na podstawie wydanych wcześniej poleceń i zgód Minister SP był przekonany, że jedyne rozmowy ze stroną rosyjską w sprawie ewentualnej realizacji łącznika Kobryń-Wielkie Kapuszczyce są prowadzone przez Gaz-System jako jedyne operatora systemu przesyłowego w Polsce.

W tym okresie Gazprom Export kontaktował się z Gaz-Systemem w sprawie ww. projektu. 18 stycznia 2013 roku doszło w Warszawie do spotkania poświęconego temu projektowi przedstawicieli Gazpromu i Gaz-Systemu. W następstwie spotkania Gaz-System miał przygotować koncepcję projektu. Była ona opracowywana z zachowaniem wymogów obowiązującego prawa polskiego i unijnego, jednak ostatecznie nie została przekazana Gazprom Exportowi. MSP oraz Zarząd Gaz-Systemu miały bowiem świadomość, że wprowadzenie Gaz-Systemu może przedstawić warianty realizacji projektu łącznika korzystne pod względem biznesowym dla polskiej spółki, jednak realizacja takiego projektu może mieć negatywne skutki polityczne. Świadczą o tym analizy sporządzone w tej sprawie na rzecz Gaz-Systemu. MSP nie udzieliło zgody na podpisywanie wspólnych dokumentów w tej sprawie i 13 marca 2013 roku zostało wysłane przez Gaz-System pismo do członka zarządu Gazpromu informujące, że wprowadzenie draftu koncepcji projektu został przygotowany,

jednak nie może zostać przedstawiony Gazpromowi bez zgody odpowiednich organów po stronie polskiej.

12.03.2013-26.03.2013 Wiceprezes PGNiG otrzymał 12 marca 2013 roku od prezesa EuRoPol Gazu oficjalne pismo przekazujące do wiadomości pismo Gazpromu wraz z projektem MoU pomiędzy Gazprom Export a EuRoPol Gazem w zakresie współpracy przedinwestycyjnej przy projekcie budowy gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszczyce. W sprawie tej do całego Zarządu PGNiG Prezes EuRoPol Gazu skierował pismo w dniu 26 marca 2013 roku. W piśmie zawarta była informacja o zamiarze podpisania MoU dotyczącego sporządzenia studium wykonalności gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszczyce w Sankt Petersburgu w dniach 5-6 kwietnia 2013 roku. Jednocześnie notatka Prezes PGNiG zawierająca informację o piśmie z 26 marca 2013 roku (notatka do Zarządu PGNiG z dnia 8 kwietnia 2013 roku) mówi, że Zarząd był świadomy, iż rozmowy EuRoPol Gazu na temat tego MoU toczyły się wcześniej.

Po otrzymaniu pisma Prezesa EuRoPol Gazu z dnia 12.03.2013. Prezes PGNiG poprosiła o spotkanie z Ministrem Skarbu Państwa. Ustalono termin 22.03.2013., spotkanie zostało przełożone na 25.03.2013., a następnie odwołane.

27.03.2013 Podczas spotkania (odbywającego się w trybie regularnych spotkań roboczych) prezes PGNiG z Zastępcą Dyrektora Departamentu Projektów Strategicznych MSP poruszany był temat łącznika. W relacjach uczestników spotkania występują rozbieżności, omówione w części III Raportu.

Po spotkaniu z Zastępcą Dyrektora DPS MSP prezes PGNiG odbyła rozmowę telefoniczną z prezesem Gazprom Export, w której poinformowała, że ze względu na niską rangę i techniczny charakter MoU przedstawiciel PGNiG nie będzie uczestniczył w ceremonii podpisania dokumentu. Informacja ta została również przekazana Zarządowi EuRoPol Gazu.

3.04.2013 Prezes EuRoPol Gazu poinformował Wicepremiera Ministra Gospodarki o planowanym na 4 kwietnia 2013 roku podpisaniu porozumienia dotyczącego rozpoczęcia analiz na etapie przedinwestycyjnym możliwości wykonania gazociągu biegnącego z Białorusi przez Polskę, na Słowację i dalej. Prezes EuRoPol Gazu zaznaczył, że jest w tej sprawie uchwałą Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu oraz że posiada w tym zakresie wszystkie zgody i upoważnienia

korporacyjne, w tym zgodę na wyjazd prezes PGNiG. Przedstawiona w takiej formie informacja przez prezesa spółki, nad którą Wicepremier nie sprawuje nadzoru właścicielskiego, nie zaniepokoiła Wicepremiera, w związku z czym nie została przekazana dalej.

Tego samego dnia wieczorem na stronie internetowej Gazpromu umieszczona została informacja, że Prezydent Federacji Rosyjskiej rozmawiał z prezesem Gazpromu o powrocie do projektu Jamał II, przy czym – wbrew pierwotnym założeniom tego projektu, to jest położenia drugiej nitki gazociągu wzdłuż istniejącego Gazociągu Jamalskiego prowadzącego do Niemiec – gazociąg ten miałby zwiększać bezpieczeństwo dostaw do Polski, Słowacji i Węgier. Prezes Gazpromu stwierdził, że prace budowlane mogłyby rozpocząć się dopiero po uruchomieniu gazociągu South Stream, w latach 2018-2019. Prezes Gazpromu poinformował ponadto, że prowadzi na ten temat rozmowy na poziomie korporacyjnym i jest gotów rozpocząć opracowanie wstępnego studium wykonalności.

W odpowiedzi na te doniesienie Minister Skarbu Państwa RP zorganizował konferencję prasową, na której podkreślił, że decyzje dotyczące budowy infrastruktury przesyłowej będą podejmowane przez Rząd RP i mogą być realizowane wyłącznie przez spółkę, której właścicielem jest państwo polskie, potwierdzając tym samym wcześniejsze ustalenia.

4.04.2013 W rosyjskiej prasie pojawiły się artykuły sceptycznie nastawione do projektu Jamał II. Rosyjscy komentatorzy zwracają uwagę na nadwyżkę mocy eksportowych Gazpromu przy braku znaczącego wzrostu popytu na gaz w Europie, co stawia pod znakiem zapytania zasadność realizacji wymienionego projektu (dziennik Wiedomosti). Oddźwięk w rosyjskiej prasie jest ograniczony.

Tego dnia o godzinie 14.00 czasu polskiego Prezes EuRoPol Gaz podpisał w imieniu EuRoPol Gazu MoU z Gazprom Export określające warunki współpracy przy przygotowaniu studium wykonalności projektu gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszany.

W późnych godzinach popołudniowych odbywa się posiedzenie sejmowej Komisji Skarbu Państwa, na której był poruszany temat projektu Jamał II. Prezes PGNiG siedzi obok Ministra Skarbu Państwa, lecz nie przekazuje informacji o podpisaniu MoU. Informuje o tym Zastępcę Dyrektora DPSMSP po opuszczeniu sali przez Ministra Skarbu Państwa (w tej ostatniej kwestii utrzymują się rozbieżności w oświadczeniach zainteresowanych osób co do

skuteczności przekazu).

5.04.2013 Gazprom publikuje na swojej stronie internetowej komunikat o podpisaniu MoU z EuRoPol Gazem, podając informację, że dokument przewiduje realizację projektu Jamał II – łącznika między Białorusią a Słowacją przez terytorium Polski.

Informację tę dementuje w swoim komunikacie PGNiG podkreślając, że podpisany dokument ma charakter analityczny i nie zawiera wiążących zobowiązań biznesowych.

Zarówno Prezes Rady Ministrów, jak i Minister SP, dowiadują się o fakcie podpisania memorandum ze sfery medialnej. W Polsce sprawa jest szeroko komentowana, w Rosji i na Ukrainie najczęściej postrzegana jako kolejny element nacisku FR na Ukrainę w sporze gazowym.

6.04.2013- W Rosji i na Ukrainie komentarze na ten temat są coraz mniej liczne. Nadal w logice niepopartych interesem biznesowym prób nacisku na Ukrainę, podkreśla się komunikaty przedstawicieli Rządu RP o braku zainteresowania zwiększeniem importu gazu z Rosji, o tym, że w swoich decyzjach Polska będzie miała na uwadze sytuację Ukrainy oraz o niewiążącym charakterze tego dokumentu.

II. Analiza procesów decyzyjnych dotyczących memorandum zawartego między EuRoPol Gazem a Gazprom Export

Dla oceny procesów decyzyjnych – poprzedzających podpisanie MoU – konieczne jest zrozumienie istoty podpisanego 4 kwietnia 2013 roku dokumentu. Memorandum ma na celu określenie warunków współpracy między stronami na potrzeby studium wykonalności. W grudniu 2012 roku do MSP zostało już przekazane „Studium analizy techniczno-ekonomicznej budowy gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszany o mocy docelowej 15 mld m³rocznie” przygotowane przez EuRoPol Gaz we współpracy ze spółką BSiPG Gazoprojekt S.A. (75% udział PGNiG). Memorandum przewiduje, że strona rosyjska przekaze ze swej strony EuRoPol Gazowi dokumentację potrzebną do oceny opłacalności projektu.

Trzeba jednak mieć na uwadze, że MoU – nie tylko pod tym względem – jest dokumentem technicznym, nie pociągającym za sobą żadnych zobowiązań inwestycyjnych (o czym mówi wprost zapis w MoU). W świetle obowiązujących polskich przepisów żaden dokument w sprawie budowy łącznika Białoruś-Słowacja podpisany przez EuRoPol Gaz nie może mieć skutków praktycznych dla rynku gazu. Wynika to bezpośrednio z faktu, iż na gruncie obecnie obowiązującego prawa polskiego (ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne

Dz. U. z 2012 r., poz. 1059, j.t.) podmiotem odpowiedzialnym za przesył gazu oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z systemami gazowymi innych krajów jest operator systemu przesyłowego będący 100% własnością państwa polskiego; istnieć może tylko jeden operator systemu przesyłowego (art. 9k, art. 9h ust. 2 ww. Prawa energetycznego). Kryteria te spełnia wyłącznie Gaz-System.

W związku z powyższym główną sprzecznością w logice procesów decyzyjnych jest właśnie podpisanie przez EuRoPol Gaz memorandum bez uwzględnienia Gaz-Systemu (wbrew brzmieniu uchwały Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu z dnia 5 listopada 2012 roku).

Ze strony MSP procesy decyzyjne przebiegały wedle jasno sprecyzowanej polityki. 5 listopada 2012 roku MSP podjęło decyzje odpowiadające strategicznym interesom państwa polskiego – uzyskano obniżkę cen gazu bez jednoczesnego podpisywania MoU przez polską spółkę Skarbu Państwa. Jednocześnie Gaz-System został wskazany jako właściwy rozmówca dla strony rosyjskiej w sprawie gazociągu Kobryń-Wielkie Kapuszany.

Podpisanie przez przedstawicieli PGNiG uchwały Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu rozwiązywało pat negocjacyjny, a zarazem – ze względów prawnych przedstawionych powyżej – nie tworzyło realnego zagrożenia dla interesów państwa polskiego.

W ramach decyzji dotyczących negocjacji Gaz-Systemu z Gazpromem polska spółka ściśle nadzorowana przez MSP, kierując się względami biznesowymi i politycznym interesem państwa polskiego, analizowała propozycję wspólnego projektu, lecz nie podpisała w tej sprawie żadnych dokumentów. MSP miało bowiem świadomość, że podpisanie tego typu dokumentu przez operatora systemu przesyłowego mogłoby wywołać większe zaniepokojenie u ukraińskich partnerów, niż nie mogące mieć żadnej mocy sprawczej porozumienie pomiędzy Gazprom Exportem a podmiotem, w którym Gazprom posiada 48% udziałów, a 2 na 4 członków zarządu to Rosjanie (jeden z rosyjskich wiceprezesów EuRoPol Gazu musiał złożyć kontrasygnatę na MoU).

Z punktu widzenia analizy formalno-prawnej w procesie decyzyjnym prowadzącym do podpisania MoU nie zaszyły nieprawidłowości, czy przypadki przekroczenia uprawnień. W ramach obowiązujących przepisów i regulacji wewnętrznych spółek EuRoPol Gaz i PGNiG, Zarząd EuRoPol Gazu nie potrzebował zgody Rady Nadzorczej dla podpisania MoU z 4 kwietnia 2013 roku.

III. Analiza przepływu informacji pomiędzy organami państwowymi oraz podmiotami gospodarczymi, w których Skarb Państwa posiada – bezpośrednio albo pośrednio – udziały

Podczas wykonanej na potrzeby niniejszego raportu analizy oficjalnego przepływu informacji (pisma rejestrowane) nie znaleziono dokumentów wskazujących na to, by Minister SP

posiadał wiedzę o tym, iż uchwała Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu zalecała przygotowanie projektu memorandum. Nie natrafiono również na korespondencję, w której członkowie Zarządu PGNiG zasiadający w Radzie Nadzorczej EuRoPol Gazu przekazywaliby MSP jakiegokolwiek informacje o pracach nad memorandum w okresie od 5 listopada 2012 roku do 4 kwietnia 2013 roku. Na gruncie przepisów kodeksu spółek handlowych, jak i statutów spółki PGNiG i EuRoPol Gaz nie istniał taki automatyczny obowiązek. Istnieją natomiast dokumenty wskazujące na to, iż MSP ma świadomość wagi politycznej ewentualnego wybudowania łącznika. Wynika to zarówno z pism wewnętrznych MSP, jak i informacji w trybie niejawnym przekazywanych na rzecz MSP. Tryb ten nie zawierał informacji dotyczących przygotowań memorandum ze strony EuRoPol Gazu.

Większość kontaktów między MSP a PGNiG odbywało się w ramach spotkań roboczych, z których nie sporządzano protokołów, ani notatek. W rezultacie w obrębie deklaracji poszczególnych osób zaangażowanych w sprawę widoczne są rozbieżności, prowadzące do nawarstwienia problemów komunikacyjnych, które w konsekwencji doprowadziły do tego, iż informacja o pracach EuRoPol Gazu nad memorandum do dnia 5 kwietnia 2013 roku nie dotarła do Ministra Skarbu Państwa. Do 5 kwietnia 2013 roku informacji tej nie otrzymał również Prezes Rady Ministrów.

Rozbieżności dotyczyły przede wszystkim:

- zakresu i formy informacji przekazanej przez PGNiG na rzecz Ministra Skarbu Państwa o treści uchwały Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu nr 138/49/2012 z dnia 5 listopada 2012 roku;
- prób przekazania Ministerstwu Skarbu Państwa przez PGNiG informacji o planowanym podpisaniu memorandum między 22 a 27 marca 2013 roku oraz zakresu informacji przekazanej w dniu 27 marca 2013 roku Ministerstwu Skarbu Państwa przez PGNiG o planowanym podpisaniu memorandum;
- okoliczności i skuteczności przekazania Ministerstwu Skarbu Państwa przez PGNiG informacji o fakcie podpisania memorandum w dniu 4 kwietnia 2013 roku.

Najistotniejsze dla sprawy problemy komunikacyjne i sprzeczności oświadczeń na linii PGNiG-MSP pojawiają się w ostatniej fazie uzgadniania treści MoU, gdy Zarząd PGNiG był już oficjalnie poinformowany o wyznaczonej orientacyjnej dacie planowanego popisanie dokumentu. Dzienniki korespondencyjne w PGNiG i MSP nie wskazują jednak na to, by informacja ta została przekazana oficjalnie, to jest za pośrednictwem dokumentów rejestrowanych do MSP.

W ramach mandatu udzielonego Ministrowi Spraw Wewnętrznych przez Pana Prezesa Rady Ministrów dla sporządzenia niniejszego raportu nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, czy wskazane wyżej rozbieżności dotyczące kluczowych momentów przepływu informacji między PGNiG a MSP wynikają z typowych problemów w komunikacji międzyludzkiej lub

zawodności pamięci, czy też z innych przyczyn. Niezależnie od powyższego ustalony stan faktyczny dowodzi, iż państwo polskie nie poniosło uszczerbku na skutek tych działań, rozumianego jako czyn znamionujący przestępstwo. Tylko wówczas mogłyby być uruchomione działania na podstawie stosownych regulacji prawnych pozwalających na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej funkcjonariuszy publicznych wprowadzających świadomie w błąd swoich przełożonych.

Nie zmienia to faktu, iż w wyniku problemów w komunikacji na linii PGNiG-MSP zaistniała sytuacja stwarzająca wrażenie niepanowania przez polski rząd nad procesem decyzyjnym, co jak wykazano w punkcie II. Raportu nie miało miejsca.

IV. Wnioski

MoU podpisane 4 kwietnia 2013 roku między spółką EuRoPol Gaz a Gazprom Export było pochodną uchwały Rady Nadzorczej EuRoPol Gazu z 5 listopada 2012 roku, która to uchwała była elementem taktyki negocjacyjnej ze stroną rosyjską w kwestii uzyskania obniżki ceny gazu. Aneks stanowił realizację strategicznego interesu państwa polskiego. Podpisane MoU nie narusza tych interesów ze względu na fakt, iż nie pociąga za sobą zobowiązań inwestycyjnych, a na gruncie obecnie obowiązujących przepisów prawa jedynym operatorem gazociągów przesyłowych jest spółkach w 100% kontrolowana przez Skarb Państwa. W obrębie procesów decyzyjnych nie można doszukać się zatem uchyleń w zakresie regulowanym prawem, ani w przypadku działań MSP, ani Zarządu PGNiG. Działania podjęte przez EuRoPol Gaz były natomiast wewnętrzną decyzją Zarządu spółki, w której Skarb Państwa nie posiada większości udziałów.

W sferze informacyjnej w korespondencji między MSP a PGNiG w okresie 19 października 2012 roku – 4 kwietnia 2013 roku nie ujawniono dokumentów potwierdzających jednoznacznie ani świadomości Zarządu PGNiG co do możliwej próby politycznego wykorzystania podpisania MoU przez stronę rosyjską, ani świadomości MSP co do możliwości przygotowania przez EuRoPol Gaz projektu memorandum.

Co do nieformalnego przepływu informacji, to należy zauważyć, że problem dotyczył krótkiego okresu między 27 marca 2013 roku a 5 kwietnia 2013 roku (informacja o MoU nie przedostała się do Ministra Skarbu Państwa, bez – niemożliwego na gruncie uprawnień przyznanych przez Prezesa Rady Ministrów Ministrowi Spraw Wewnętrznych – rozsądzenia, czy i kto, oraz w jakim zakresie ponosi za to odpowiedzialność), a momentem, gdy Prezes Rady Ministrów dowiedział się o memorandum w trakcie spotkania z dziennikarzami.

Po 4 kwietnia br. szybkie i jednoznaczne komunikaty, tak ze strony Rządu, jak ze strony, Prezydenta RP o braku zgody na jakiegokolwiek inwestycje wciągające Polskę w projekty rosyjskie mogące oddziaływać na ukraiński system gazociągowy, pozwoliły na minimalizację ewentualnych strat natury polityczno-wizerunkowej. Wypowiedzi przedstawicieli strony ukraińskiej na Polsko-Ukraińskiej Konferencji Gazowej (11 kwietnia 2013 roku), w tym wiceprezesa Naftohazu Ukrainy – ukraińskiej spółki państwowej odpowiedzialnej za sektor

gazu, czy Wiceministra Energetyki i Przemysłu Węglowego Ukrainy, świadczą o tym, że nagłośnienie przez Gazprom podpisania MoU z EuRoPol Gazem nie uderzyło w relacje polsko-ukraińskie, a tym samym nie naruszyło polityki prowadzonej przez państwo polskie.

Nie ulega jednak wątpliwości następujący fakt, wynikający z analizy całości problemu: Zarząd PGNiG posiadał wiedzę poświadczoną odpowiednimi pismami o negocjacjach nad MoU przez EuRoPol Gaz i Gazprom, zamiarze Zarządu EuRoPol Gaz podpisania MoU, oraz miejscu i przybliżonej dacie podpisania dokumentu. Równocześnie wiedzy takiej, poświadczonej zarejestrowaną korespondencją lub bezspornymi oświadczeniami stron zainteresowanych nie posiadał Minister SP, nadzorujący z ramienia Rządu RP spółkę PGNiG.